

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Cap. I. Quod examen Conscientiæ sit sufficiens præsertim pro mortalibus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

de illo vero, qui recordatur intra Missam, solum dicit, ut conteratur.

Quæres, An etiam laici, qui ex necessitate communicant cum sola contritione mortalium, teneantur confiteri *Quamprimum*?

Respondeo Negative; quia hoc præceptum confitendi *Quamprimum* est mere Ecclesiasticum, & loquitur tantum de Sacerdotibus: ergo non est extendendum ad alios, cum in legibus positivis non valeat argumentum à pari: quare satisfaciunt confitendo illa mortalia in prima confessione, quodcumque eam erunt facturi. Hinc nec tenetur Sacerdos confiteri *Quamprimum*, si in dicto casu non celebret, sed more laicorum communicet: Vivald. & alii communiter: fecus vero, si communicet, celebrando die Parasceves, vel perficiendo Sacrificium inchoatum ab alio coacto, illud interrumpere; quia sic non communicat communione laica, sed Sacerdotali: Suarez, Vasquez, Lugo num. 129. & alii communiter, quamvis dubitet Dicañil. num. 157.

QUÆSTIO II.

De Examine Conscientiæ.

EXAMEN conscientiæ, est *Diligens perscrutatio peccatorum latentium in conscientia*: quoniam vero peccata mortalia sunt materia necessaria pœnitentiæ, venialia autem materia sufficiens quidem, sed libera; ideo videndum hic prius, quod examen sufficiat præsertim pro mortalibus: deinde cætera ad examen ipsum spectantia expendemus.

CAPUT I.

Quod examen Conscientiæ sit sufficiens præsertim pro mortalibus?

EX Præcepto Divino tenetur pœnitens per se loquendo præmittere confessioni examen conscientiæ; quia ex eodem tenetur aperire confessario omnia, & singula mortalia, & nequit id communiter præstare, nisi se prius

discufferit: Doctores communissime ex Trid. *sess. 14. c. 5.* Qui ergo confitetur absque debito examine (excepto articulo mortis, de quo infra) peccat mortaliter, & tenetur ad iterandam confessionem, etiamsi suam negligentiam tunc confessus fuerit: Nav. Bon. & alii; nisi vero confessarius per diligentes interrogationes hunc defectum suppleverit, juxta mox dicenda.

Hoc examen ex Trid. cit. debet esse *Diligens*: sed hæc diligentia non exigitur exactissima, & summa; quia talis obligatio redderet Sacramentum maxime onerosum, & tædiosum; item conscientias inquietas, cum semper dubitare possent, an sufficientem diligentiam adhibuerint, quod est contra finem Sacramenti, & legem Christi suavem: Suar. d. 22. f. 10. & alii communiter, Exigitur ergo tantum diligentia moralis, & humano modo, pro capacitate pœnitentis, pro mora temporis ab ultima confessione, & pro reliquis circumstantiis occasionum, negotiorum, ac peccatorum in confuso pulsantium conscientiam: ita ut cuique sufficiat regula, quam tradit Gob. t. 6. n. 491, Si conscientia testatur, esse à te adhibitam moralem diligentiam, quam adhiberes in negotio gravi, potes esse contentus.

Infers primo: Si post adhibitam moralem diligentiam, putes adhuc fore, ut, si plus temporis impenderes, occurrerent alia peccata, non ideo teneris plus temporis impendere; quia non teneris ad examen, quod ex se aptum sit generare horrorem, & tædium Sacramenti, & inquietudinem conscientiae: Bon. Laym. Lud. d. 16. f. 15. & alii communiter. Quod si postea dubites, an in confessione præterita adhibueris, necne, debitam diligentiam, hoc indicio poteris dubium tollere: si enim plura mortalia memoriæ occurrant, quam quæ sunt confessæ, non fuit diligentia sufficiens, ideoque teneris iterare confessionem: si vero aliqua, sed multo pauciora, credenda est sufficiens, ideoque satis est, si de omniis te accuses: Croix, & alii.

Infers secundo: Si ob fragilitatem tibi notam timeas, ne diu immorando in peccatorum examine, in eadem prolabaris consensu, poteris te examinare leviter, quamvis videas, ex defectu examinis te nonnulla omisurum; quia prævalet periculum vitandum: Tamb. & alii; & quid simile debet observare confessarius in ejusmodi interrogationibus de rebus turpibus, ut dicemus d. 2. Similiter: si pœnitens sit nimis scrupulosus, præstat leviter

ter examinari, ob periculum faciendi odiosam confessionem, & ob summam difficultatem, quæ est moralis impossibilitas : Tamb. Pal. & alii.

Infers tertio, Neminem obligari adnotare scripto sua peccata, etsi forte timeat, se obliturum ; nec qui multoties peccavit cum complice, tenetur illum interrogare pro investigando numero ; nec, qui toto anno e. g. omittit Missam, tenetur videre in Calendario dies festos, &c., quia hæ sunt diligentiaæ extraordinariæ, quas Trid. non exigit, sed tantum *Diligentem sui discussionem*, in suis scilicet cogitationibus, verbis, operibus, & omissionibus.

Infers quarto : Pœnitens, quantumvis sciat, se à confessario esse diligenter interrogandum, nihilominus communiter tenetur se examinare ; quia alioquin exponeret se periculo, vel perperam respondendi, vel aliqua penitus omittendi. Potest tamen hic talis esse contentus minori diligentia, præsertim quoad species peccatorum communes hominibus sui status : Suar. d. 22. f. 11. Addit tamen, quod in hoc, vel simili casu possit quidem examen suppleri à Confessario ; non vero in confessionibus longis, quia tunc impossibile fere est, ut quis repente interrogatus, recordetur omnia : & tantum id admittit in rudibus, qui se examinare nequeunt ; quos admonet Sa v. *Confessio*, non esse nimis interrogandos de confessionibus præteritis bona fide factis, nisi intelligatur aliquid defuisse.

Infers demum, Timoratis ; & frequenter confiteri solitis sufficere modicam diligentiam ; quia non obligantur ad diligens examen venialium, utpote non cadentium sub præceptum confessionis ; & aliunde, si peccassent mortaliter, certe ob oculos peccatum illud haberent : Tamb. Gob. num. 488. Idem est de eo, qui una, vel altera hora post absolutionem relabatur in mortale, & mox recurrat ad confessionem. In articulo autem mortis ea diligentia est adhibenda, quæ pro circumstantiis morbi, & temporis potest moraliter fieri : Doctores communiter.

CAPUT II.

Reliqua ad examen Conscientiæ spectantia expenduntur.

VIDENDUM hic Primo, Quomodo discerni possit veniale à mortali ? Secundo, Quomodo cognosci possit